

Pr. e-mail

Viborg Kommune
Prinsens Alle 5
8800 Viborg

Att.: alle medlemmer af Viborg Byråd

Advokatfirmaet Bliddal & Holmstrøm ApS
Bredgade 20, DK-6920 Videbæk
Tlf.: +45 97 17 22 44
Mail: paulex@paulex.dk
www.paulex.dk
CVR: 29 91 64 62
Handelsbanken 7639 - 2005880
Kontortid: 8.00-16.00

Deres j.nr.:

Vort j.nr.:

13-62179-BH-HE

Sekretær:

Heidi V. Eriksen/BH
he@paulex.dk

Dato:

20. november 2018

Vedr. vindmøller ved Vinge

En række af Viborg Kommunes borgere har anmodet mig om min assistance i forbindelse med det påtænkte vindmølleprojekt ved Vinge.

Mine klienter er alle bosiddende nær området ved Vinge.

På vegne af mine klienter skal jeg herved komme med **indsigelser** vedrørende byrådets overvejelser om opstilling af vindmøller i området nær Vinge.

Jeg skal straks understrege, at mine klienter er bekendt med, at forslag til lokalplan og forslag til tillæg til kommuneplan endnu ikke er i høring, men mine klienter finder det rigtigst allerede nu at henlede byrådets opmærksomhed på, at de ikke ønsker vindmøller nær deres boliger, at de ikke finder projektet velplaceret og i det hele taget ikke opfatter, at der lovligt kan opstilles vindmøller i det påtænkte område ved Vinge.

1. Indledning

Jeg repræsenterer følgende borgere.

Elisabeth og Hans Tage Lund
Holmevej 24, Holme
8830 Tjele

Bent Kiertzner
Bigum Huse 4
Bigum
8830 Tjele

Jette og Niels Cleemann
Hobrovej 44
Fastrup
8830 Tjele

Lene Hove og Orla Anthonsen
Flarupvej 26
Nr. Vinge
8830 Tjele

Nancy Brøndum Knudsen
Tjele Møllevej 22
Vammen
8830 Tjele

Sine Claudell
Ushus
Hobro Landevej 139
8830 Tjele

2. Baggrund

Området ved Vinge er meget kuperet og landskabet er præget af mindre jordlodder, talrige læbælter og småskove. Landskabet er et karakterfuldt istidslandskab, hvor især ådalene tydeliggør dannelsen af landskabet i istiden.

Området fremtræder overordentligt naturskønt og meget dyrerigt.

Det er ikke mine klienters opfattelse, at de landskabelige forhold er så rummelige, at opstilling af vindmøller med en højde på 150 m kan rummes, hvor særligt kuperingen og de mindre jordlodder er udslagsgivende, eller at opstilling af vindmøller i det hele taget er foreneligt med de store naturmæssige værdier ved området omkring Tjele Langsø.

3. Legale forhold

a. EU-retsstridig

Det gøres gældende, at bekendtgørelse nr. 1590/2014 om planlægning for vindmøller og bekendtgørelse 1736/2015 om støjledning fra vindmøller er ugyldige, idet disse er udstedt uden forudgående miljøvurdering, således som det ellers foreskrives i direktivet om Strategisk Miljø Vurdering (SMV-direktivet 2001/42).

De to danske bekendtgørelser fastlægger rammerne for opstilling af vindmøller, idet 1590/2014 regulerer planlægning for opstilling af vindmøller og 1736/2015 fastlægger rammerne for støjbelastningen fra vindmøller.

En lokalplan eller et tillæg til kommuneplanen ses ikke at kunne opfylde betingelserne for at være undtaget miljøvurdering, således som betingelserne er formuleret af EU-domstolen i C-379/15 (præmis 43).

Lokalplaner, tillæg til kommuneplaner, VVM-tilladelser og andre afgørelser, der træffes på baggrund af bekendtgørelser 1736/2015 og 1590/2014 er derfor ugyldige.

Jeg er bekendt med, at miljøministeriet generelt opfordrer kommunerne til at fortsætte opstillingen af vindmøller, uagtet at EU-domstolen i efterhånden flere domme¹ har fastslået, at programmer og planer, der fastlægger rammerne for en sektorspecifik regulering af arealanvendelsen for projekter, er omfattet af SMV-direktivet.

Det er imidlertid ikke miljøministeriet, der afgør, hvordan SMV-direktivet skal fortolkes, men derimod EU-domstolen. Det er i direkte modstrid med den traktatfæstede forrang af EU-retten, hvis byrådet på grundlag af anvisninger fra miljøministeriet tilsidesætter den af EU-domstolen fastlagte fortolkning af EU-regler.

Efter det for mig oplyste, så har flere kommuner berostillet behandlingen af ansøgninger om opstilling af vindmøller, indtil der foreligger en afklaring om de nævnte bekendtgørelses forhold til EU-retten.

¹ C-290/15 – D’Oultremont m.fl. mod Region wallonne, C-671/16 Inter-Environment Bruxelles ASBL, Groupe d’Animation du Quartier Européen de la Ville de Bruxelles ASBL, Association du Quartier Léopold ASBL, Brusselse Raad voor het Leefmilieu ASBL, Pierre Picard, David Weytsman mod Region de Bruxelles-Capitale og C-160/17 – Raul Thybaut, Johnny De Coster, Frederic Romain mod Region wallonne

Det er min opfattelse, at en vedtagelse af lokalplan og et tillæg til kommuneplanen under de foreliggende omstændigheder, hvor flere bekendtgørelser uomtvisteligt er udstedt i strid med gældende EU-ret, og hvor byrådsmedlemmerne udtrykkeligt er oplyst herom, vil i relation til ansvarsbedømmelsen være en skærpende omstændighed.

b. Retsstridig – dansk ret

Efter mine klienters oplysninger er opstilling af vindmøller ved Vinge betinget af, at der skal nedlægges et ikke ubetydeligt antal boliger.

Det gøres gældende, at en lokalplan for opstilling af vindmøller, der forudsætter regulering af arealanvendelsen uden for lokalplanens geografiske område, er ugyldig. Planloven hjemler ikke indgriben i eksisterende lovlig anvendelse af en ejendom ved vedtagelse af en lokalplan. Et sådant indgreb kan kun lovligt ske ved ekspropriation jf. planlovens § 47. En lokalplan, hvis virkeliggørelse er betinget af nedlæggelse af boliger uden for lokalplanens område, er således ugyldig.

c. Retsstridig - internationale konventioner

Det fremgår af planloven, at enkeltanlæg, der må antages at påvirke miljøet væsentligt, ikke må påbegyndes, før der er udarbejdet en redegørelse for anlæggets miljømæssige konsekvenser. De nærmere regler om, hvilke anlæg, der er omfattet af pligten til miljøkonsekvensrapport, fremgår af miljøvurderingsloven.

En miljøkonsekvensrapport om eventuelle vindmøller ved Vinge skal særligt, men ikke udelukkende, på videnskabeligt grundlag vurdere virkningen på natur- og dyreliv, og særligt henset til den internationale beskyttelse af fugle jf. fuglebeskyttelsesdirektivet.

Af fuglebeskyttelsesdirektivet fremgår det bl.a., at:

For arter, som er anført i bilag 1, træffes der særlige beskyttelsesforanstaltninger med hensyn til deres levesteder for at sikre, at de kan overleve og formere sig i deres udbredelsesområde.

.....

Medlemsstaterne udlægger som særligt beskyttede områder navnlig sådanne områder, som med hensyn til antal og udstrækning er bedst egnede til beskyttelse af disse arter, idet der tages hensyn til behovet for at beskytte arterne i det geografiske sø- og landområde, hvor dette direktiv finder anvendelse.

.....

4. Medlemsstaterne træffer egnede foranstaltninger med henblik på i de i stk. 1 og 2 nævnte beskyttede områder at undgå forurening eller forringelse af levestederne samt forstyrrelse af fuglene, i det omfang en sådan forurening, forringelse eller forstyrrelse har væsentlig betydning for formålet med denne artikel. Medlemsstaterne bestræber sig på at undgå forurening eller forringelse af levesteder også uden for disse beskyttede områder.

Fuglebeskyttelsesdirektivet er i dansk ret primært implementeret dels i form af en områdebeskyttelse og dels i form af en artsbeskyttelse.

Et fuglebeskyttelsesområde er udpeget for at beskytte bestemte fuglearter. De beskyttede arter fremgår af udpegningsgrundlaget. Arterne omfatter også regelmæssigt tilbagevendende trækfugle. Fuglebeskyttelsesområderne udgør sammen med habitatområderne Natura 2000-områderne.

Tjele Langsø er netop et sådant område.

Det gøres gældende, at opstilling af vindmøller ved Vinge ikke kan ske under iagttagelse af fuglebeskyttelsesdirektivet, idet sådanne vindmøller vil forringe de beskyttede fugles levesteder.

Tjele Langsø er levested for følgende beskyttede arter, jf. Dansk Ornitologisk Forenings aktuelle observationer:

- Sangsvanen
- Isfugl (sjælden)
- Stor Skallesluger
- Lille Flagspætte (sjælden)
- Rød Glente
- Fiskeørn (akut truet)

- **Havørn** (sjælden), hvor det er konstateret, at havørnen de facto ofte bliver slået ihjel af vindmøller.

- **Sædgås**, hvor det er påvist, at sædgæssene ved Tjele Langsø er fugle fra den nu fåtallige og stærkt truede skandinaviske bestand af Tajga-sædgås. Bestanden omfatter

højest 5000 – 6000 fugle. Sædgåsen udgør det egentlige udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområdet ved Tjele Langsø.

Det udpegede fuglebeskyttelsesområde omfatter ud over selve vandfladen af Tjele Langsø også landbrugsarealer omkring Tjele Gods. Når gæssene opholder sig i Tjele-området har de to primære fourageringsområder, som dels er marker i umiddelbar nærhed af Tjele Langsø og dels de vidtstrakte enge i Nørreådalene. Tjele Langsø er dog næsten altid den foretrukne overnatningsplads.

Forsigtighedsprincippet spiller en central rolle i administrationen af Natura 2000-områder og skal anvendes både i væsentligheds- og konsekvensvurderinger. Forsigtighedsprincippet indebærer bl.a., at hvis der er videnskabelig tvivl om skadevirkninger, således at skade ikke kan udelukkes, så skal denne tvivl komme Natura 2000-området til gode. Hensynet til det udpegede område skal dermed vægtes højest.

På tilsvarende vis fremgår det af vejledning om planlægning for vindmøller, at såfremt det efter en miljøkonsekvensrapport ikke kan afvises, at udpegningsgrundlaget trues i tilfælde af opstilling af vindmøller, så udelukker dette opstillingen af vindmøller i nærheden af et Natura 2000-område.

Alt i alt må det ligge klart, at opstilling af vindmøller ved Vinge vil udgøre en trussel for Tajga-sædgåsens overlevelseshøjder, og formentlig også for andre beskyttede fuglearter, herunder havørnen, hvorfor der vil foreligge en klar overtrædelse af fuglebeskyttelsesdirektivet.

Det er min opfattelse, at en overtrædelse af fuglebeskyttelsesdirektivet kan udgøre en overtrædelse af fredningsbekendtgørelsen, hvorefter straf er hjemlet i § 34.

Mine klienter er bekendt med, at Dansk Ornitologisk Forening allerede har gjort byrådet tydeligt bekendt med forholdene vedrørende især Tajga-sædgæssene, og at vindmøller ved Vinge også efter foreningens opfattelse ikke vil kunne opstilles lovligt, henset til overholdelse af fuglebeskyttelsesdirektivet, ligesom Dansk Ornitologisk Forening tydeligt har fremsat krav til indholdet af en miljøkonsekvensrapport for eventuelle vindmøller ved Vinge.

Dansk Ornitologisk Forening har i pressemeddelelse af 25. september 2018 meddelt, at foreningen vil klage over miljøministeren til EU-Kommissionen, såfremt ministeren træffer afgørelse om fjernelse af beskyttelsen af 29.000 HA i Danmark. Denne pressemeddelelse

se er den 6. november 2018 fulgt op af en faktuel klage til EU-Kommissionen. DOF har i sin klage blandt gjort gældende, at:

Ophævelsen af beskyttelsen af så stort et areal, som regeringen har besluttet, i sig selv umuligt kan være lovligt.

Arealerne til fuglebeskyttelsesområder bliver markant mindre og kommer til at påvirke fuglearter som rød glente, hjejle, sædgås og hedehøg, som Danmark har en særlig forpligtelse til at beskytte. (min fremhævelse)

Som det fremgår, er sædgåsen specifikt nævnt i DOF's klage til EU-Kommissionen.

Om byrådsmedlemmernes eventuelle ansvar i tilfælde af vedtagelse af lokalplan, tillæg til kommuneplan og VVM-tilladelse skal jeg bemærke, at det må antages at være særdeles skærpende ved ansvarsbedømmelsen, såfremt det enkelte byrådsmedlem vedtager de nævnte dokumenter, når medlemmet forud for vedtagelsen udtrykkeligt er gjort opmærksom på ulovligheden heraf.

d.Fortidsminder

I området ved Vinge, hvor der aktuelt er ansøgt om opstilling af vindmøller, forefindes et antal gravhøje. Det er mine klienters vurdering, at opstilling af vindmøller vil kræve overskridelse af fortidsmindebeskyttelseslinjen efter naturbeskyttelseslovens § 18.

Det må herefter gælde, at en gennemførelse af projektet kræver dispensation fra fortidsmindebeskyttelseslinjen efter naturbeskyttelseslovens § 65, stk. 2, hvorefter der kun i helt særlige tilfælde kan meddeles dispensation. Rettidig klage over en dispensation har efter naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 7, opsættende virkning, medmindre klagenævnet træffer afgørelse om, at klagen ikke har opsættende virkning.

Jeg kan allerede nu oplyse, at mine klienter vil udnytte alle rekursmuligheder, herunder den nævnte jf. naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 7.

Viborg Kommune bedes venligst orientere mine klienter i fald der meddeles dispensation.

4. Øvrige bemærkninger

a. Viborg Kommunes tidligere afgørelser og retningslinjer

Mine klienter har boet i Viborg Kommune (tidligere Tjele Kommune) gennem mange år og er bekendt med, at der tidligere er indgivet ansøgning om opstilling af vindmøller i området ved Tjele Langsø.

I januar 2016 blev af de samme lodsejere indgivet ansøgning til Viborg Kommune om opstilling af 8 vindmøller med en totalhøjde på 140 – 150 m i stort set samme område (projekt *Vinge Hede* og *Vinge*). På grund af protester af fuldstændigt tilsvarende indhold som de aktuelle blev dette projekt af den daværende borgmester afvist i sommeren 2017.

Da det nuværende mølleprojekt stort set er identisk med det tidligere, er det mine klienters opfattelse, at dette projekt naturligvis ligeledes bør tages af bordet.

I Kommuneplanen for 2017 – 2029 fremgår det af retningslinjerne, at der fortrinsvis kan opstilles vindmølleparker med op til 4 vindmøller. Af det tilhørende kort ses der ikke at være udpeget områder i nærheden af Vinge. Teksten til dette kort lyder:

Store vindmøller (25 – 150 m) kan kun opstilles i de udpegede områder.

Den 9. marts 2010 vedtog Viborg Kommune kriterier for screening af potentielle retningslinjer. Det fremgår af det vedtagne notat, at der ikke kan planlægges for møller, hvor der er:

....
Fortidsmindebeskyttelseslinjer
Habitatområde, Natura 2000
EU Fuglebeskyttelsesområde, Natura 2000
800 m buffer om EU Fuglebeskyttelsesområder
.....

Med den foreliggende ansøgning fra European Energy A/S ses flere af disse kriterier at være tilsidesat.

På baggrund af ovennævnte forhold må en saglig vurdering af det nu ansøgte om opstilling af 8 vindmøller, hvor det uden videre kan lægges til grund, at ingen forhold omkring Tjele Langsø er forandrede, efter mine klienters opfattelse føre til, at der meddelelse afslag på ansøgningen fra European Energy A/S.

En ny afgørelse, hvor der tillades opstilling af vindmøller, vil efter min vurdering være usaglig, i strid med lighedsgrundsætninger og forvaltningsretlige principper.

Dertil kommer, at det må forventes, at ansøger til projektet af 28. januar 2016 vil indgive klage til Tilsynet og/eller Folketingets Ombudsmand. Såfremt disse ansøgere får helt eller delvist medhold i deres klage vil sådanne afgørelser formentlig blive efterfulgt af erstatningskrav, idet opstilling af vindmøller i 2016 eller 2017 ville være omfattet af de dagældende højere øre-tilskud, som nu er fjernet.

b. Erhvervsforhold

Ved Tjele Langsø og nær det foreslåede område til opstilling af vindmøller findes Vammen Camping, som er en internationalt orienteret virksomhed. Mine klienter er oplyst om, at også Vammen Camping har fremsat indsigelser vedrørende det ansøgte.

Området, hvor Vammen Camping er beliggende, er af Viborg Kommune udpeget som "stilleområde", hvilket er i fin overensstemmelse med, at en campingplads må anses for at være en støjfølsom virksomhed.

Med en eventuel opstilling af 8 vindmøller med en totalhøjde på 150 m vil området ved Vinge og nær Tjele Langsø ikke længere være hverken stille eller attraktivt som besøgs-mål.

Mine klienter opfordrer byrådet til at leve op til målsætningen om at tage vare på kommunens eksisterende erhvervsliv, som i god harmoni med omgivelserne formår at tiltrække turister fra udlandet til gavn for hele kommunen.

Såfremt vindmølleprojektet realiseres og Vammen Camping lider tab derved, må byrådet imødesee et erstatningskrav fra ejerne af Vammen Camping.

5. Afsluttende bemærkninger

Mine klienter er naturligvis opmærksomme på, at Viborg Kommune er meget opsat på at kunne præstere grøn energi til Apple's datacenter, hvilket er meget sympatisk og forståeligt. Men opstilling af vindmøller ved Vinge kan hverken ske lovligt eller hensigtsmæssigt.

Mine klienter foreslår i stedet, at der opstilles vindmøller på havet.

Nærværende er samtidig tilsendt:

- Dansk Ornitologisk Forening, Nordvestjylland
- Danmarks Naturfredningsforening Viborg

Afslutningsvist skal det understreges, at mine klienter er indstillet på at forfølge deres synspunkt og deres ret ved domstolene og i påkommende tilfælde ved EU-domstolen, henset til den foreliggende retspraksis.

Viborg Kommunes supplerende tilvejebringelse af oplysningsgrundlag imødeses. Mine klienter vil afgive høringssvar, hvorfor yderligere anbringender forbeholdes.

Med venlig hilsen
Berit Holmstrøm
bh@paulex.dk